

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИРОДНИХ ПІДЗЕМНИХ ВОД В ПРОФІЛАКТИЦІ ЗАХВОРЮВАНЬ І ОЗДОРОВЛЕННІ

Л.В.Дичка, І.С.Лемко, О.П.Голубка, Н.А.Яковенко, В.Г.Кудик

*Державна установа «Науково-практичний медичний центр «Реабілітація», МОЗ України»,
м.Ужгород*

Щороку від вживання неякісної води страждає кожен десятий житель планети. В Україні воду, яка не відповідає Державними стандартам, п'є кожен п'ятий. На Закарпатті лише 37% населення забезпечено питною водою із централізованих систем водопостачання. В сільській, особливо в гірській місцевості цей відсоток ще менше - 12,3%.

В області існує велика кількість розвіданих запасів бактеріологічно і хімічно чистих мінеральних вод (МВ) низької мінералізації різного аніонно-катіонного складу, які представляють інтерес щодо можливості їх використання в якості питної води для населення. До основних джерел МВ області відносять водопрояви багаточисельних столових вод. Слід зауважити, що в межах 67 родовищ МВ Закарпаття – 120 джерел прісних вод, експлуатаційні запаси яких перевищують 3000 м³ /добу. Важливим є те, що більша частина прісних вод за основним складом –гідрокарбонатні натрієві (натрієво-кальцієві, кальцієво-натрієві), містять вуглекислоту, в незначних концентраціях - есенціальні і умовно есенціальні мікро- та макроелементи. Активна реакція цих вод (рН) коливається в дуже широкому діапазоні - від 4,7 до 7,8. Буферна ємність прісних вод основних родовищ Закарпаття досягає величини 2-7 ммоль/100 мл, нейтралізуюча здатність 5-10 ммоль /100 мл.

Широке використання прісних та ультрапрісних природних вод, а також слабо- та маломінералізованих вод, може мати профілактичне бальнеологічне значення, що зумовлено наступними їх властивостями:

- спорідненістю багатокомпонентної, переважно вуглекисло-гідрокарбонатної буферної системи природних підземних вод і буферних систем організму;
- близьким до нейтрального рН;
- сбалансованим макро- та мікроскладом;
- низькою мінералізацією, відповідно низьким вмістом натрію (“sodium-free”);
- наявністю невеликих концентрацій есенціальних мікро- та макроелементів (кальція, заліза, магнія, калія та інш.) в розчинній, легкозасвоюваній формі.

Ці особливості можуть надавати природним лікувально-столовим МВ і столовим водам детоксикаційні, діуретичні, ліпідкоригуючі, антацидні властивості і зумовлюють можливість їх використання з метою первинної профілактики захворювань органів травлення, патології сечовидільної системи, серцево-судинних захворювань, при метаболічній інтоксикації різного походження (після перенесених захворювань, значному медикаментозному навантаженні, коморбідних станах та ін.), в ранній профілактиці кальцій і залізодефіцитних станів. Перевагою методик є безпечність, можливість застосування на різних рівнях надання медичної допомоги, невисока вартість.

Отже, Закарпаття має широкі можливості для раціонального використання всієї гідромінеральної бази, особливо природних підземних прісних і МВ, які розливаються як “природні лікувально-столові”, ”природні-столові” та ”природні питні” в забезпечені населення якісною питною водою. Враховуючі особливості складу цих вод, їх регулярне вживання може мати і профілактичне значення при цілому ряді захворювань в якості складової здорового образу життя. Фасованими підземними водами можуть бути забезпечені лікувальні заклади, школи та спортивні організації, великі організовані колективи.

Summary: *The possibilities for explored underground waters resources use, among them mineral, as non-centralized sources of quality drinking water in Transcarpathia and their use in primary prophylactics of several groups of diseases are analyzed.*